

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องทัศนคติที่มีต่อการจัดซื้อเวชภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ประกอบการร้านขายยาในจังหวัดสมุทรสาคร ได้กำหนดวิธีการศึกษาดังนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษารังนี้เนื้อหาที่ศึกษาได้แก่ ศึกษาทัศนคติในด้านความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านขายยาในจังหวัดสมุทรสาครต่อการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และศึกษาถึงความพร้อม ความรู้ ด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้ประกอบการร้านขายยาในจังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตประชากร

การศึกษารังนี้ได้ศึกษาจากผู้ประกอบการร้านขายยาในจังหวัดสมุทรสาคร ที่ได้รับใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน และใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตราย และยาควบคุมพิเศษจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร ในสิ้นปี 2545 มีจำนวนทั้งสิ้น 150 ร้าน โดยแบ่งพื้นที่เป็น 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองมี 74 ร้าน อำเภอกระทุ่มแบน 59 ร้าน และอำเภอบ้านแพ้ว 17 ร้าน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร, 2545)

กลุ่มตัวอย่าง และวิธีสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจากสูตรของ Yamane (บุญธรรม, 2535:

68 อ้างจาก Yamane, 1973: 725) ที่ความเชื่อมั่น 95 % และความคลาดเคลื่อน 10% ได้ขนาดตัวอย่าง 60 ผู้ประกอบการร้านขายยา ตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} = \frac{150}{1 + (150 \times 0.1)^2} = 60$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ได้ทำการสุ่มตัวอย่างตามพื้นที่ (Area Sampling) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของร้านขายยาในแต่ละอำเภอ ดังนี้

อำเภอ	จำนวนร้านขายยา	จำนวนตัวอย่าง
เมือง	74	30
กระทุ่มแบน	59	23
บ้านแพ้ว	17	7
รวม	150	60

และในแต่ละพื้นที่ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ประกอบการร้านขายยาในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 60 ตัวอย่าง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและกิจการ ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา การเป็นเภสัชกร อายุของร้านขายยา รูปแบบการเปิดดำเนินงานของร้านขายยา

ส่วนที่ 2 ศึกษาทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านขายยาในจังหวัดสมุทรสาครต่อการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรม ที่มีต่อการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์แก่ผู้ประกอบการร้านขายยา และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแล้วส่งกลับทางไปรษณีย์ โดยจัดส่งในวันที่ 16 มิถุนายน 2546 และให้ส่งกลับภายในวันที่ 26 มิถุนายน เมื่อรวบรวม

แบบสอบถามที่ส่งกลับคืนมาพบว่า แบบสอบถามบางฉบับไม่สมบูรณ์ ผู้ศึกษาได้มอบหมายให้ ผู้ช่วยไปสอบถามเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ และรวบรวมได้ครบสมบูรณ์ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2546 รวมเวลาที่ใช้รวบรวมข้อมูลทั้งหมด 30 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)

คำถามในส่วนที่วัดความรู้ความเข้าใจ มีคำถามที่วัดความรู้ในเรื่องอุปกรณ์ในการสั่งซื้อสินค้าต่างๆผ่านอินเทอร์เน็ต ว่าอุปกรณ์ใดจำเป็นต้องใช้บ้าง โดยมีคำตอบให้เลือก ดังนี้ เครื่องคอมพิวเตอร์ โมเด็ม โทรศัพท์ เครื่องพิมพ์ดีด บัตรเติมเงินโทรศัพท์ และถูกทุกข้อ ซึ่งคำตอบที่ถูกต้องมีเพียง เครื่องคอมพิวเตอร์ โมเด็ม และ โทรศัพท์ โดยการแปลผลสรุปดังนี้

ลักษณะคำตอบ

ตอบถูกทั้ง 3 อุปกรณ์

ตอบถูก 2 ใน 3 อุปกรณ์

ตอบถูกเพียงข้อเดียวหรือตอบถูกก็ข้อก็ตามแต่มีคำตอบผิดอยู่ด้วย

การแปลผล

มีความรู้เป็นอย่างดี

มีความรู้บ้าง

ไม่มีความรู้

นอกจากนี้ยังมีคำถามที่วัดความรู้เรื่องลักษณะของการสั่งซื้อสินค้าต่างๆผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีลักษณะต่างๆ 4 ข้อ ให้เลือกว่าใช่ลักษณะของการสั่งซื้อสินค้าต่างๆผ่านอินเทอร์เน็ต หรือไม่ โดยการแปลผลสรุปดังนี้

ลักษณะคำตอบ

ตอบถูกต้องทั้ง 4 ข้อ

ตอบถูกต้อง 2-3 ข้อ

ตอบถูกต้องน้อยกว่า 2 ข้อ

การแปลผล

มีความรู้เป็นอย่างดี

มีความรู้บ้าง

ไม่มีความรู้

ในส่วนที่วัดความรู้สึก ลักษณะแบบสอบถามที่สร้างขึ้น บางส่วนเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ลักษณะคำถามประกอบไปด้วยข้อความที่ถามถึงความรู้สึกต่อลักษณะด้านต่างๆ โดยแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้ (เพ็ญศรี เพชรสุขศรี, 2540)

ระดับของความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
เฉยๆ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ข้อมูลข้างต้น นำมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51-4.50	เห็นด้วย
2.51-3.50	เฉยๆ
1.51-2.50	ไม่เห็นด้วย
1.00-1.50	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

และมีคำถามประกอบไปด้วยข้อความที่ถามถึงความพอใจต่อขั้นตอนการสั่งซื้อผ่านระบบอินเตอร์เน็ตซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือพอใจอย่างยิ่ง พอใจ เฉยๆ ไม่พอใจ และไม่พอใจอย่างยิ่ง เกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละระดับระดับดังนี้ (เพ็ญศรี เพชรสุขศรี, 2540)

ระดับของความพอใจ	คะแนน
พอใจอย่างยิ่ง	5
พอใจ	4
เฉยๆ	3
ไม่พอใจ	2
ไม่พอใจอย่างยิ่ง	1

ข้อมูลข้างต้น นำมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	จัดอยู่ในอันดับ
4.51-5.00	พอใจอย่างยิ่ง
3.51-4.50	พอใจ
2.51-3.50	เฉยๆ
1.51-2.50	ไม่พอใจ
1.00-1.50	ไม่พอใจอย่างยิ่ง

ในส่วนที่วัดแนวโน้มพฤติกรรม มีคำถามที่วัดระดับความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการจะใช้บริการหากมีการจัดจำหน่ายและอุปกรณ์การแพทย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตแก่ร้านขายยา โดยคำตอบมีให้เลือก 5 ระดับ คือ ไม่ใช้บริการแน่นอน อาจไม่ใช้บริการ ไม่แน่ใจ อาจใช้บริการ และใช้บริการแน่นอน โดยแปลผลสรุปดังนี้

ลักษณะคำตอบ	การแปลผล
ไม่ใช้บริการแน่นอนและอาจไม่ใช้บริการ	มีแนวโน้มไม่ใช้บริการ
ไม่แน่ใจ	ยังไม่ตัดสินใจว่าจะใช้บริการ
อาจใช้บริการและใช้บริการแน่นอน	มีแนวโน้มใช้บริการ

มีคำถามที่วัดระดับความยินดีของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการลงทุนเพิ่มเพื่อให้สามารถให้บริการการสั่งชื้อยาและอุปกรณ์การแพทย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยคำตอบมีให้เลือก 5 ระดับ คือ ไม่ยินดีอย่างยิ่ง ไม่ยินดี เฉยๆ ยินดี และยินดีอย่างยิ่ง โดยแปลผลสรุปดังนี้

ลักษณะคำตอบ	การแปลผล
ไม่ยินดีอย่างยิ่งและไม่ยินดี	ไม่สนใจลงทุน
เฉยๆ	ยังไม่ตัดสินใจลงทุน
ยินดี และยินดีอย่างยิ่ง	สนใจลงทุน

และมีคำถามที่ถามความเหมาะสมต่อการใช้งานของรูปแบบเว็บไซต์ในการสั่งชื้อยาและอุปกรณ์การแพทย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยคำตอบมีให้เลือก 5 ระดับ คือ ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ไม่เหมาะสม เฉยๆ เหมาะสม และเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยแปลผลสรุปดังนี้ (เพ็ญศรี เพชรสุขศรี, 2540)

ระดับของความเหมาะสม	คะแนน
เหมาะสมอย่างยิ่ง	5
เหมาะสม	4
เฉยๆ	3
ไม่เหมาะสม	2
ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง	1

ข้อมูลข้างต้น นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	จัดอยู่ในอันดับ
4.51-5.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
3.51-4.50	เหมาะสม
2.51-3.50	เฉยๆ
1.51-2.50	ไม่เหมาะสม
1.00-1.50	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 3 แนวโน้มการใช้บริการการจัดซื้อเวชภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจําแนกตามลักษณะของผู้ประกอบการร้านขายยา ได้ทำการวิเคราะห์แบบเหตุผล (Causal Analysis) เพื่อหาลักษณะของผู้ประกอบการร้านขายยาที่มีผลต่อแนวโน้มการใช้บริการการจัดซื้อเวชภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

และในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 4 ความพร้อมของผู้ประกอบการร้านขายยาในการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจําแนกตามแนวโน้มการใช้บริการ ได้ทำการวิเคราะห์แบบแจกแจงรายละเอียด (Profile Analysis) เพื่อดูว่าผู้มีแนวโน้มการใช้บริการต่างๆ มีลักษณะความพร้อมในด้านอุปกรณ์และความรู้ที่จําเป็นอย่างไร

ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษานี้ ใช้ระยะเวลา 4 เดือน ตั้งแต่วันที่ 19 พฤษภาคม 2546 ถึงวันที่

20 กันยายน 2546